

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob torekih, četrtekih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece 3.— : 4.50 za pol leta 6.— : 18.— za vse leto 12.— : 36.—
Naročnine se plačujejo naprej na sarobne brez priložene naročnine se sprava ne ozira.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nvč. izven Trsta po 4 nvč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu: za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulice Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kor nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in oglase sprejema uredništvo ulice Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglase je plačevati loco Trst. Odprte reklame so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

Razmere na Primorskem.

(Nadaljevanje govora dra. Gregorčiča v zbornici poslancev.)

Zastopnik V. kurije tržaške se čudi tem razmeram. Vi ste naši sosedje. Ako ste tako malo poučeni o naših odnošajih, vam podam jaz mal izgled. Pred nekoliko leti so bili v „Corriere di Gorizia“ na ostuden način napadeni profesorji v Gorici, torej državni uradniki. Državni pravdnik ni imel poguma, da bi dvignil zatožbo; največ, kar se je nadejal, da doseže, je bilo, da spravi popravek v list. Okrajno sodišče ga je odbilo. Še le drugi instanci se je posrečilo, da je dosegla popravek. Tedaj je državni pravdnik javno izrekel pred sodiščem: Takega obrekovanja državnih uradnikov še nisem doživel. To je konstatirano. (Posl. Hortis: Taka politika ni naša.) S tem ne spravljam na dan nikakih tajnosti, saj se je to zgodilo javno. Posledica temu je, da je novinstvo predržno nad vso mero, da ponižuje in sramoti Slovence in jim podtika vse možno. Ako se med Slovenci dogodi kaj nezakonitega, tedaj je gotovo, da se obesi na veliki zvon. Ako je le malo povoda, se stvar pretiruje, ako pa se ni dogodilo ničesar, se izmišljajo stvari. Imam izgledov iz najnovejšega časa. (Tu je govornik opisal dva izgleda iz Mirnega oziroma Prvačine. V prvem slučaju je bilo vse zlagano, kar je pisal „Corriere“, v drugem slučaju pa je bilo ravno narobe: Italijan se je moral zagovarjati pred sodiščem. Temu da je pritril tudi laški list „L'Eco del Litorale“).

Govornik je nadaljeval: Še bolj pa je obžalovati, da je to novinstvo v zvezi z gospodovalno stranko — saj je isto glasilo poslednje —, z občinskimi uradom, in kakor kaže, celo z nekaterimi organi državne uprave; sosebno, in mnogo znamenja kažejo na to, s policijsko oblastjo v Gorici. (Oporekanje od strani Italijanov. — Poslanec Wedral: Isto je pokvarjeno ravno tako kakor židovsko novinstvo na Dunaju!) Gorica je zaostala vsaj za 10 let. Kar je pomenilo židovsko-liberalno

novinstvo na Dunaju pred 10—15. leti, to isto pomenja sedaj novinstvo v Gorici. Predno liberalizem dospe v Gorico, treba mnogo časa. Na ta način je prišlo, da je to liberalno novinstvo vzraslo čez glavo celó tamošnjim vladnim oblastim. Sleherni uradnik si mora staviti vprašanje, in ne dvomim na tem, da si tudi statljajo to vprašanje, kaj poreče časopis, ako se zgodi to ali ono. Navesti bi mogel izgledov, kako se se res posvetovali, kaj poreče časopisje k temu. To časopisje je zajedno tolmač primorske vlade. (Oporekanje med Italijani.)

Ako čitamo nazore o Slovencih v tem listu in ako čujemo nazore posamičnih oblasti o istih, vidimo, da povsem soglašajo ti nazori. Od kodi prihaja to? Ali jemljejo oblastveni organi nazore iz tega lista, ali jih jemlje list od organov? (Veslost.) To soglašanje ni od danes ali včeraj, ampak obstoji že mnogo let.

Osebo mi je bila prilžnost, da sem se obvestil o tem in si nabral skušenj. Imeli smo v deželi visokih dostojanstvenikov in imamo še takih, ki tu pa tam smatrajo za svojo prvo dolžnost, da od časa do časa, ob gotovih prilikah in povodih, delajo vizite v slavnem uredništvu. Tega ni možno tajiti.

Tej stranki, ki je gospodovalna v Gorici in ki se navadno imenuje Favettijeva stranka, se je približala visoka vlada; ne samo približala, ampak zvezala žnjo; in ne le zvezala, ampak je tej stranki na razpolaganje. (Oporekanje med Italijani.)

Gospoda moja, to vem iz lastne skušnje (Posl. Hortis: Ravno narobe je res! — Poslanec grof Coronini: Vi letate k namestniku ob vsaki priliki! — Poslanec Spinčić: Kaj bi bili vi brez njega?!) Vlada je izročila občinski svet tej stranki, ona prepušča istega tej stranki in dopušča, da se take stvari dogajajo v Gorici. In takov občinski svet sklepa spomenico do visoke vlade, do zastopnikov v državnem zboru in prosí iste, naj se poslužujejo te spomenice. Toda v tem pogledu je opa-

ziti v Gorici spoznanja in spreobrnjenja. Ko je bila nedavno seja občinskega sveta, v kateri se sestavila oziroma potrdila pritožba zoper Slovence, letale so po mestu plačne kreature, da so vabile občinstvo na galerijo občinske dvorane. Vedelo se je že, predno se je začela seja: danes bo huda, danes so vabili. Toda občinski svetniki niso došli polnoštevilno. Zdi se mi, da občinski svet goriški šteje 24 členov; od teh je bilo navzočih samo 14, ostalih ni bilo. Iz ust jednega občinskih svetnikov sem izvedel to, ki je v svojem imenu izustil mnenje, da mnogi izmed njih nočejo imeti opraviti s tem občinskim svetom, da se ne udeležujejo na teh nemirih, vladajočih v Gorici nekaj časa sem, in da hrepene po tem, da nastopi pomirjenje. (Posl. Lenassi: To ni res, ne delajte se smešnega. Zakaj govorite neresnico? — Posl. Wedral: Mi moramo spoznati odnošaje. Klici: Najbrže je res!) Kar sem rekel, velespoštovani gosp. tovariš, je prišlo iz ust jednega občinskega svetnika. Dali je občinski svetnik govoril pravo ali ne, tega ne vem. Jaz nisem bil navzoč, jaz ne morem trditi (Klici: Aha!) Saj sem rekel, da je prišlo iz ust jednega občinskega svetnika. (Klic: Toda le po govoricah!) Ne, tako je rekel v resnici.

V Gorici velja parola: le ne Slovencev v mestu goriškem. To je parola, ki se je izdala in po tej paroli se postopa. Ako poštujemo to stališče, potem nam je pojašnjeno, kaj se dogaja v Gorici in v okolici. Italijani, gospodovalna stranka, se čutijo v Gorici žaljene in izživane po vsem. Izživani so, ako otroci, po ulici hodé, govorijo slovenski; izživani so, ako se vskljika „živio“; izživani so, ako so imena nad prodajalnicami slovenska, izživani so tudi po tem, ako kdo ima slavčka in ako ta slavček zna zvižgati „Naprej zastava Slava“. Neki prebivalec goriški je imel slavca in je moral prebiti mnogo sitnosti radi tega, ni smel obdržati slavca in ga je moral dati proč. (Veslost.) Mož se zove Andrej Brajda in biva na „placuti“. (Poslanec dr. Verzeznassi: Ali je odgovorna za to

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

102

ROMAN.
— Francoski pisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

... Da, to je bilo grozno: sama je morala iti čez cesto, čakati, da bode plin ugasnjen, in potem, ko bode mati spala, tiho iti po stopnicah dol, pozvoniti, in ko bodo vrata odprta, smukniti ven ter potem koračiti po groznem Parizu, kjer človek arečuje moške, ki ga predržno pogledujejo v obraz, in mimo kavarn, iz katerih odseva jasna svetloba. Ko je bila še otrok, se je bala Désirée ulice; ako je bila, kakor mala deklica, poslana po kaj, so šli ponlični dečaki smeje se zanjo, tako, da ni vedela, kaj jej je bilo neprijetnejše, ali porogljivo posnemanje njenega šepanja, s katerim so jo dražili mali predrzneži, ali pomilovanje mimogredočih, ki so sočutno pogledali v stran. Vrh tega se je bala voz, omnibusov itd. Seine je bilo daleč, brez truda ne pride do nje... a drugače ni mogoče.

„Jaz pojdem spat, hčerka moja, kaj pa ti... ali boš še čula?“

Ne da bi dvignila oči od dela, je odgovorila hčerka, da bode še čula, da dovrši dvanajstorico.

„Lahko noč!“ je rekla gospa Delobelleova, čije zaspane oči ne morejo dolge trpeti svetlobe. „Očetova jed stoji pri ogaju; poglej še jedenkrat tja, predno ležeš.“

Désirée se ni zlagala, izvršiti hoče dvanajstorico, da jo bode oče jutri lahko nesel od doma. Kdor bi bil videl lično glavico, v svetilnični luči tiho nagnjeno nad delo, ne bi bil mislil, kakih mračnih mislij je bila polna.

Sledujoč je bila narejena zadnja ptičica do dvanajstorice, krasna stvarica, čije peroti so se leskatele kakor safir, kakor bi bile pomočene v morsko vodo.

Oprezno jo je pritrčila Désirée na medno žico, videti je bila kakor preplašena ptičica, ki leti strani.

O! kako naglo leti, višnjela ptičica... kako burno jo nesó peroti v daljavo... kar čutimo, da ima pred seboj dolgo, večno pot... pot brez povratka.

Delo je bilo dovršeno, z mize pospravljen, vsaka svilena nitka skrbno pobrana, vsaka igla utaknjena v blazinico.

Ko se oče vrne, ugleda o svitu svetilnice, ki je na pol privita nazaj, večerjo, stoječe v garkem pepelu, in ta nesrečni večer se mu bode zdel tako mirno prijeten, kakor vsaki drugi zavoljo reda v stanovanju in pozornosti za vsako posebnost njegovo. Désirée je rahlo odprla omaro, vzela iz nje majhno ogrinjalo, v katero se je zavijala... in potem je odšla.

Kaj? nima-li niti jednega pogleda za svoje

mater, za slovo, ali se jej ne stori milo? Ne, ne to, ne ono. Z grozno jasnostjo, katero razširja bližina smrti, je spoznala najedenkrat, kaki sebični ljubezni je bila žrtvovana v otroških in poznejših letih svojih; saj ve, spečo mater lahko utolaži jedna sama nežna beseda velikega moža. Skoro huda je bila Désirée naujo, da se ne vzdrami, da pušča otroka proč, ne da bi namignila vsaj z očesom.

Kdor gre v smrt v mladosti, dasi radovoljno, se vendar le protivi smrti. Tudi Désirée se je srčila na svojo usodo, odhajajoča iz življenja.

Sedaj je bila na ulici. Kam naj se obrne? Okrog in okrog je vse puščeno; te po dnevu toli šumne ulice potihajo zvečer zgodaj; tu delajo ljudje preveč pridno, da bi hitro ne zaspali zvečer. Med tem ko je Pariz na boulevardih še jako živahen ter meče čez vse mesto rožasti odsev svoje svetlobe kakor sij daljnega požara, zaprta so tu hišna vrata in okna zadelana z zatvori. Sedaj pa sedaj se oglašajo trkanje klepala po vratih; ali pa korakanje mestnega serženta, ki neviden hodi mimo; ali samogovor pijančev moti nočno tihoto. Včasih je veter, vejoči od bližnjih nabrežij, potresel svetilnična stekla, zapiskal okrog ogle ali pa kakor stokanje zamrl v razpokah vratne poti.

Désirée je naglo stopala naprej zavita v svojo ruto, z dvigneno glavo in suhimi očmi. Neznajoča poti je šla v jednomer naravnost dalje. (Pride še.)

tudi vlada?) Navel sem to, da pokažem, na kak način je izzivljana gospodovalna stranka v Gorici. Ista pravi, da Slovenci izzivljajo. A s čem? Po jednom slavčku (Veselosť). Vsaki znak življenja, došli od nas, smatra se provokacijo. Toda, dasi pravijo tu, da gre le za italijanski značaj mesta goriškega, se ta stranka vendar ne more omejevati na to misel, in ako se voditelji omejajo na to misel, pa se pristaši ne morejo premagavati, ampak dogajajo se stvari, ki spominjajo deloma na one čase, v katerih je posloval tisti poznani občinski uradnik. Najžalostneje pa je to, da organi vlade nočejo misliti na tiste čase, da nočejo pripoznati dogodkov Gorici, katerih vendar ni možno tajiti. Dne 18. marca je bila državnozborna volitev v mestni skupini. Občini je bil tedaj namen, da bi nadejano zmago slavili velikanskim obhodom. Zdi se, da se je vlada obvestila o tem in obhoda ni bilo. To treba pohvaliti vsakako (Posl. Lenassi: Pa ni res!) Obhoda ni bilo. (Posl. Lenassi: Ali iz drugega vzroka).

Dne 22. marca se je vršila volitev iz veleposestva in takrat se je sklenilo, da se pričakovana zmaga Italijanov istotako proslavi velikanskim obhodom, katerega naj bi spremljala mestna glasba in gasilci. Takov sprevod se pa ne sme vršiti brez dovoljenja oblasti, kajti to spada pod zakon o shajanju.

Lokalna vlada je pač bila toliko dobra, da je dovolila to, dasi je bilo znamenj, ki bila morala nagniti vlado, da ne stori tega. Že na dan volitve so se na stolnem trgu — volitev se je vršila v deželni hiši — dogajali prizori, ki bi bili morali opozoriti c. kr. vlado, da se nekaj pripravlja. Neki deželni poslanec, ki je tu zaznamovan in podpisan z dvema pričama, je na stolnem trgu slučajno zašel med dve osebi, pripadajoči italijanski narodnosti in stranki občinskega sveta. Hkratu so ga obkolili in jeli žvižgati na strašen način. To je bila demonstracija. V pohvalo policiji morem omeniti, da je kmalu razgnala množico. Na večer istega dne je bila petorica duhovnikov, ki so morali preko Gorice, zasmehovana mej potoma od delavk. Zasmehovanje duhovnikov na javnem trgu znači gotovo žaljenje. (Klici na strani Italijanov: In ako žvižgajo nadškofu, ali to ni razžaljenje?) Istega dne po volitvi so žvižgali v Via Signori dvema slovenskima volicema iz veleposestva. Ob 1 in pol uri je šel neki deželni poslanec z nekim urednikom po „Raštelu“. Tema dvema se je pridružila velika množica, ki je zasramovala urednika, mu žvižgala in pljuvala nanj. V tem se je posebno odlikoval nekdo, ki je tu naveden z imenom in ki je kričal neprestano: Fora con stò porco di sciavo!

Nadaljeval je svoj govor je opisoval govornik na podlagi dopisov in spričeval — kako se je pri volitvi vršila demonstracija, katero je bilo čuti pol ure daleč iz mesta, kako so med obhodom kričali: Evviva Gorizia italiana! M. . . per i sciavi! Evviva Italia! Evviva Re d' Italia! Evviva Umberto! Evviva Garibaldi! M. . . ai sciavi, morte a quelle carogne di sciavi, evviva i nostri deputati italiani!

Ker je predsednik zbornice pripomnil, da naj se govornik preveč ne spušča v podrobnosti, je pripomnil dr. Gregorčič: Iz teh malenkosti sprevidite, kakov duh vlada v Gorici in kako se tam postopa znami. (Pride še.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 14. maja 1897.

Državni zbor. Zopet včeraj je grmelo v zbornici poslancev. Nevihta sicer ni bila toli silna, kakor one dni, ko sta blisk in grom prihajala iz severnega kota naše države, kjer so ustanovili novo vero e več vrednih in manje vrednih narodnostih — ko so superiorni Nemci kričanjem in škandali dokazovali svojo — višo kulturo.

Včerajšnja nevihta je došla od juga, iz naših primorskih pokrajin. Menda še nikdar se niso tako razsežno in temeljito razpravljale desolatne razmere naše, nego včeraj v zbornici poslancev.

Nadaljevala se je razprava o nujnih predlogih, stavljenih od poslancev Gregorčič-Coronini ter Laginja in Spinčić. Prvi je posl. Spinčić v izbornem govoru slikal tužno položeno Slovencev in Hrvatov na Primorskem. Ostro je kritikoval državne oblasti, ki vedno gredo na roko Italijanom. Očital je oblastim,

da se tudi o zanjih volitvah vplivale Italijanom v v prilog. Svoj govor je zaključil Spinčić z besedami: Pristaši italijanske stranke so postali jako preširni v zadnjem času. Zostali so taki vsled zistema, ki že dolgo let vlada na Primorskem. Ta zistem je kriv vse krvi, ki je bila že prilika, vseh poškodb in ubojev; vdove in sirote so njega žrtve. Temu zistemu se more primerjati zistem, po katerem je nekaj časa vladal Stambolov v Bolgarski. Ta zistem ni dostojen srednjeevropske, civilizovane države, in vsake vlade dolžnost je, da mu stori kraj. To pa se more doseči le na ta način, da se Slovincem in Hrvatom dajo pristojne jim pravice.

Drugi slovenski govornik je bil dr. Žitnik, ki je apostrofoval vlado, naj že vendar enkrat dregne v sršenovo gnezdo primorsko, ne radi Slovanov, ampak radi Avstrije. Med slovanskim prebivalstvom Primorske se širi menenje vedno bolj, da je že določeno v visokih krogih, da se Primorska odstopi Italiji. Javni organi zabranjujejo prebivalstvu klicati „Živela Avstrija!“, da bi se čutili žaljene ultra-Italijani, čestilci Garibaldija in Imbrianija. Po Primorskem je občin, na katerih je pač videti sliko Garibaldija, a zastoj bi iskali slike našega cesarja. Vsa oblastva — tako je vskliknil govornik — so v službi progressove stranke, kateri je nloga, da uduši slovansko gibanje ter da pripravi Primorsko za združenje z Italijo. V Rimu je bil govornik ukupil karto, na kateri sta bila Trident in Primorska označena kakor da pripadata Italiji.

Posl. Biankini je rekel, da je nevarnost blizu, da Primorska zgubi svoj slovanski značaj in potem bomo imeli — kos Italije.

Posl. dr. Ferjančič se je obširneje bavil z odgovorom ministerskega predsednika na obe interpelaciji. Le vladni zistem je prinesel na Primorskem takega sadu, oni zistem, ki Italijanom dovoljuje vse! Le prevara in nasilstvo sta doseгла tak vspeh o zadnjih volitvah. Ako narod vidi, da se zoper njega rabijo taka sredstva, ali naj ostane mirena opazovalec? Tak narod bi bil vreden, da se uniči. Govornik je navajal podrobnosti volitve V. kurije v Trstu, in je omenjal, kako je občinski svet tržaški brez vsacega razloga uničil izvolitev posl. Nabergoja. To je bila infamija, izišla iz sovražtva do Nabergoja. Ali hoče vlada dopuščati take odnose toliko časa, dokler ne bode Primorska zastopana po samih Italijanih? Tedaj bode pokrajina zrela za Italijo. Govornik se je čudil grofu Badeniju, kako je mogel tako odgovarjati na omenjeni interpelaciji, spremenivši obtožence v sodnike v isti stvari. Jagne se je spremenilo v volka.

Posl. dr. Laginja je navajal celo vrsto dejstev in je povdarjal, da italijanski duhovniki zlorabljajo cerkev za agitacijske serhe. Ko je govornik omenjal aretovanj v okraju poreškem in je povdarjal, da hrvatski volilni možje niso dobili v Poreču zaprosenega varstva, zaklical je socialist Berner: Prav vam bodi, zakaj podpirate to vlado! Dr. Laginja pa je odgovoril: Zmerom je čas, da obrnemo na levo. Le to hočemo vedeti popred, ali moremo priti do pravice.

Od italijanske strani se je posebno razgreval Lenassi, ki je navajal vse možno, kar se je porodilo — v njegovi glavi. Posl. Rizzi je odgovarjal Gregorčiču, a je pristavil skromno, da se noče baviti posamičnimi slučajmi. Slavni Atilio Hortis udaril na elegično struno. Milo je tožil, kako gostoljubno so Italijani vsprejeli Slovence in kako grozno nehvaležni so ti poslednji. Kar je lepega, dobrega in plemenitega v Primorski, vse je delo Italijanov. Ako bi hoteli Italijane zapoditi iz Primorske, bil bi to atentat na civilizacijo.

Tako so se gibala izvajanja Italijanov v samih splošnostih. In kolike vrednosti so bile te splošnosti, priča izrek Hortisov o izgnanju Italijanov. Že ta nerodna izmišljotina priča, v koliki zadregi so bili Italijani radi argumentov. Posebno značilno je to, da so se tako skrbno izogibali podrobnostim. Zlasti poslanec Rizzi je rekel divno-najivno, da „noče“ navajati posamičnih dejstev, dasi bi jih lahko. Kako milostno! Da je gosp. Rizzi lep gospod, da je gladek kakor jegulja in da je ljubljeneč vladnih krogov dunajskih, vse to vemo že, ali, da je tako dober in prizanesljiv, tega nismo vedeli.

Da povemo na kratko: naši zastopniki so navajali fakta, ki dokazujejo, oni drugi so pa otepali lepimi frazami in insinujacijami, ki ne dokazujejo ničesar.

Za Italijane se je potegnil tudi nemški liberalce Pfersche in se je povspel do nastopne — gorostasnosti: „Predlog Gregorčičev zahteva, naj bi vlada

povspeševala Slovence na račun Italijanov!“ Na take trditve je pač najboljši odgovor — molk.

V razpravo je posegnil tudi vladni zastopnik baron Czapka in je stvar rešil tako, da je jednako-merno metal solnce in dež na obe strani. Nasilstev so zakrivali Italijani in Slovani, agitovali so jedni in drugi, izgrede so prirejali jedni in drugi. Po takem nimajo seveda ni jedni ni drugi pravice pritoževati se. Zato, da niso dokazali predlagatelji, da bi bile oblasti podpirale Italijane. Vlada da je postopala objektivno, v v zmislu besed ministerskega predsednika, da hoče biti jednakomerno pravičen vsem. Tako se bode vlada dala voditi tudi v bodoče po načelu popolne objektivnosti in se bode ravnala po državnih temeljnih zakonih glede na vse državljane in vse narodnosti.

To izjavo vladnega zastopnika smo si zapisali debelimi črkami med svoje beležke, za eventualne uporabo, ako bomo videli, da se na Primorskem pozabili, kar se je zadržilo na Dunaju dne 13. maja 1897. Nujnost obeh predlogov se je vsprejala 160 proti 100 glasom, ker so za nujnost glasovali tudi Italijani in nemški liberalci.

Govore naših poslancev prinesemo seveda doslovno po stenografičnem zapisniku; a tudi govori Italijanov imajo toliko dragocenega materijala za — našo stvar, da se bomo morali obširneje baviti tudi z istimi.

Ta splošni pregled razprave hočemo zaključiti z brzojavko, ki smo jo prejeli sinoči z Dunaja: „Splošna sodba je ta, da so hrvatski in slovenski poslanci izvojevali sijajno zmago v razpravi o razmerah na Primorskem“.

* * *

Po tej razpravi je glasoviti Schönerer hitro porabil priliko, da se osmeši s predlogom, s katerim naj bi se pozvala vlada, da takoj pretrže pogajanja z Ogersko in ustvari jednoletni provizorij na podlagi dosežanj in da takoj prične s pripravami za personalno unijo z Ogersko, to je: pretrgale naj bi se vezi med Avstrijo in Ogersko; jedina vez med obema državama naj bi bila oseba cesarjeva. Zbornica se je smejala Schönererju. Vendar smo radovedni, ali res ni bilo nikogar med nemškimi liberalci, to „državno stranko“ par excellence, ki bi bil zarudel na tem predlogu glavnega — voditelja sedanjega in poveljnika Nemcev. Vedno niže in niže.

Posl. Ghon in tovariši so interpelovali radi poziva veseli do Turčije, da se takoj zaustavi vojno postopanje, in so zahtevali pojasnil, kako stoji s posredovanjem. Predsednik je odredil, da bode prihodnja seja v torek; posl. Pessler in Schönerer sta pa predlagala, da bodi prihodnja seja danes oziroma jutri. Posledaja predloga sta se odklonila in predsednik je zaključil sejo o demonstrativnem ploskanju na desnici.

Tako drznega pretvarjanja resnice še nismo doživeli zlepa, kakor te dni, ko smo čuli in čitali, kako sika na primorske Slovence svoj umazani strup tisto židovsko glasilo nemških liberalcev, ki čuje na ime „Neue Freie Presse“. Res, drzno čelo in kosmato vest morajo imeti ti ljutje, ki lažejo tako, kakor je lagala ta židovska služkinja, ko je pisala o govoru dr. Gregorčiča, katerim je ta vrli zastopnik naš utemeljeval svoj predlog o razmerah na Primorskem. Le židovska nesramnost more sezati tako daleč, da brez vse sramote zavija resnico. Čujte le, kako piše:

Slovenci so že 18 let v večini v državnem zboru!! In v tej dobi so dobro razumeli — kakor kaže slučaj Celje — s trmo dosežati svoje voljo. Že 18 let pritiskajo Italijane Hrvatje, Slovenci in vlada (!), in Italijani se morajo umikati vedno bolj (?) Ker pa se še ni posrečilo, da bi popolnoma iztrebili kukovni element italijanski, pa kriče Hrvatje in Slovenci neprestano, da so tlačeni!! Njih volilne mahinacije ne prenašajo kontrole javnosti in — luči!!

Tako torej? Mi smo tisti, ki pritiskamo, a Italijani so tisti, ki trpé! In kaj takega si upa trditi židovska vlačuga v očigled notoričkim istinitostim, da imajo Italijani vso deželno upravo v svojih rokah — da je njih jezik uradni jezik na sodiščih — da njihov jezik uživa vsa prava na vseh državnih uradih — da imajo ljudsko šolstvo v svojih rokah — da imajo srednjih šol več, nego jih trebajo — da pade jezik slovanske večine iz dež. zbora istrskega — da uničujejo slovanske volitve brez vsakega razloga — da je že opetovano

zreklo državno sodišče, da Italijani kršijo ustavna prava in zakone — da imajo Italijani, dasi so v veliki manjšini, vendar 11 zastopnikov v državnem zboru, slovanska večina pa samo 4 — da se v Trstu na vseh uradih ureduje italijanski tudi se Slovenci — da imajo v rokah tudi porotno sodišče in se morajo Slovani zadovoljevati z razpravami pomočjo tolmača — da se tržaški Slovenci že 12 let brezuspešno borimo za jedno borno ljudsko šolo — da... pa kaj bi naštevali dalje, saj to so same notoriške stvari, katere more pretvarjati le brezvestna duša, ki svoji strankarski koristi brez vseh pomislekov podreja tudi resnico in žnjo tudi drž. interes in sramoti one, ki trpé in ki bi se radi osvobodili iz odnošajev, nedostojnih civilizovane družbe. Da, res je: le ljudje, ki so tako nizko padli, kakor je padlo nemškoliberalno časopisje, ki je vrglo od sebe vsaki obzir resnicoljubja in poštenja, le taki ljudje morejo tako biti resnici v obraz in mirno roko napisati gorostasno laž, da na Primorskem Slovani tlačijo Italijane.

„Neue Freie Presse“ je na isala to laž, da bi pomogla svojim bratom po duhu v tem trenutku, ko so se po dolgih borbah in prošnjah jeli bližati dnevi resnih računov! In ti računi morajo priti na jasno, ker tako zahtevajo vsi poštene oziri.

Antisemitske zmage. Dunaj je popolnoma v rokah antisemitov. To so dokazale te dni tudi volitve v okrajne zastope. V tretjem volilnem razredu so zmagali antisemitje v vseh okrajih, tudi v I., kjer je bila prava trdnjava liberalcev. Včeraj so se vršile volitve za II. vol. razr. Liberalci so rešili le I., II., IX. in XIX. okraj, povsod drugod so zmagali antisemitje.

Posredovanje med Grško in Turčija. Diplomatski krogi pričakujejo, da turška vlada že danes dopošlje poslanikom svoj odgovor na predloge za sklep miru med Grško in Turčijo. Dobro poučeni krogi pa so tega menenja, da turška vlada ne da odločnega odgovora, ampak bo skušala zavlačevati pogajanja tako dolgo, da dovrši svoje vojne operacije, zlasti pa, da zasede Domokos. Turki računajo namreč, da dosežejo zanje ugodnejših pogojev za sklep miru, čim bolj bodo dovršene vojaške operacije. — Vlasti da so sklenile, da bodo po možnosti čuvale interese Grške.

O operacijah v Tesaliji javljajo: Šest bataljonov iz Larise, štirje iz Diskate in štirje iz Janine korakajo na Kalambuko. V Carigradu pričakujejo, da se vojska Edhem paše v Tesaliji skoro združi z vojsko v Epiru.

Iz Aten je došla malo neverojetna vest, da je sklenil kralj Jurij — tiran v to po javnem menenju —, da pokliče v orožje še zadnje razrede in da proglasi eventualno splošno narodno vojno.

Mi ne moremo verovati, da bi se dal kralj Jurij zavesti do takega usodnega koraka, od katerega ni pričakovati drugega, nego pogubo Bog vé koliko ekzistencij. Razumeti je, da boli grški narod doživeli poraz, ali neodpustno bi bilo, ako bi hoteli narodno nesrečo še vekšati „butanjem“ z glavo ob zid. Ako se že radna vojska ni mogla ustavljati premoči turški, bili bi pa navadni neizvežbani bojevniki le dobra krma za turške puške in topove.

Različne vesti.

Lepa zveza in — naravna. Italijanom so v včerajšnji razpravi prihiteli na pomoč jedino nemški liberalci. Kako ne — saj so vredni jeden drugega. Ta zveza je naravna! In Italijanom ne zamerimo, da se vesele tega prijateljstva! Ves njih program, vsa njih stremjenja, vsa njih pohlepnost po hegemoniji, vsa njih nestrpnost, njih nekrščanski fanatizem, njih ljuto sovražstvo do lastnih so-deželanov druge narodnosti so tako v nasprotju s človeškim čustvovanjem, z moralo in zakoni, da bi naša gospodovalna stranka italijanska pač zastonj iskala prijateljev tam, kjer imajo še kaj zmislja za to, kako potrebno bi bilo, da v naši državi pride eukrat do miru, do sprave, do zadovoljnosti. Naravno torej, da morajo naša gospôda izkati zaveznikov med ljudmi sličnega jim mišljenja. In našli so se že davno in v objemu so se stiskali tudi včeraj. „Viša kultura“ naj blagoslovi to ljubovno zvezo! Kolika tolažba za italijanske poslance, da imajo vsaj kako živo dušo na svoji strani v teh težkih časih! Nemški pregovor pravi: Getheiltes Leid, ist halbes Leid, kar je razumeti tako ne-

kako: trpljenje prenašamo lažlje ako še kdo drugi trpi z nami! Na res ganljiv način so včeraj nemški liberalci pokazali svojo zvestobo, v lepi zlogi so doživeli gorostasen moralen poraz? Zakaj pa tudi ne! V imenu „kulture in viš. vrednosti“ bi hoteli Nemci tlačiti Slované od severa, v imenu istih lepih lastnosti bi hoteli Italijani dušiti Slované od juga — in v tem lepem prizadevanju so se včeraj srečali na Dunaju, in so v lpi zlogi nastavili svoje hrbte, da po jednaki meri in jednaki zaslugi vspremejo moralnih bati!!

In tako bodi tudi v bodoče! Zveza med italijansko kliko in nemškimi liberalci je naravna in le drzno bi bilo, ako bi hoteli razdvajati, kar je združila — krivica!

Odlikovanje. Prokurator trgovske banke, gosp. G. Šterle, je dobil viteški križec srbskega reda Takova.

Kdo je na škodi? Ometivši, da se boče za nekatere občine na Goriškem vsilil nabor v Solkanu, je pridodalo budalo „Piccola“, da so se odrli računi slovenskih novincev, ki so se nadejali, da so svojimi izgređi dosegli to, da letos ne pojdejo na nabor.

Mar meni budalo iz Vianova, da so sloveski novinci res tako zabiti, da bi se nadejali takim neumnostim, kakoršne verujejo pomilovanja vredni čitatelji „Piccola“? Slovenski novinci se niso nadejali, da jim ne boče treba na nabor, pač pa so dosegli, da jim ne boče treba iti v Gorico trošit denar in prebijat — zasramovanja! Slovenski novinci nimajo obžalovati, da je prišlo tako, pač pa so na škodi — goriški gostilničarji in trgovci!! Ti poslednji pa naj le zahvalijo na tej škodi in na morebitnih nadaljnjih — „Piccola“ in goriške prijatelje tega lista.

Novačenje. Včeraj je pričelo novačenje v vojašnici c. in kr. mornarice. Izmed 202 pregledanih mladeničev jih je bilo proglašanih samo 63 sposobnimi za vojaško dejansko službo.

Za naše vojake na Kreti. „Mattinu“ brzojavljajo z Dunaja, da se boče našim vojakom, ki so bili odposlani v Kandijo, tam prebiti čas računal kakor vojno leto. Vojaki, ki so bili v Kandiji, da ne dobe vojne medalje, pač pa spominsko medaljo. Tako da govore v vojaških krogih.

Poroka princa Frana Josipa Battenberškega s princeso Ano Črnogorsko boče torej 18. t. m. Princ je odpotoval predvčerajšnjem iz Darmstadta na Cetinje, kjer boče poroka. V njegovem spremstvu sta grof Erbach Schönberg in pa kabinetni svetovalec Menges, kakor zastopnik princa Ludovika Battenberga. Poroka se boče vršila po pravoslavnem in zatem po evangeliškem obredu. Pastor (protestantovski župnik) Hager iz Offenbacha, bivši učitelj princa, ki boče tudi v spremstvu, poroči princa po evangeliškem obredu. Po poroki odpotuje mladi par v Italijo. Jesen namerujeta prebiti v Peterburgu.

Javni shod. Obče delavsko izobraževalno društvo“ sklicuje za prihodnjo nedeljo, dne 16. t. m. javen shod v Škednju, v prostorih Sancina-Nemca. Na shodu boče govoril: 1. O novem direktnem personalnem davku. M. Kamuščič. 2. Kulturni razvoj narodov in delavci, razpravlja Ant. Pavsek. — Javni shodi so javne šole za odrasčene. Začetek shodu boče ob 4. uri pop

Odbor „izobraževalnega društva“ sledi koristnemu namenu, podučevati naše ljudstvo, razgovarjati se žnjim o koristnih zadevah, zato boče skliceval shode po vsej okolici in v mestu. — Želeti je, da se shoda udeleže zavedni Škedenci, Magdalenčani in drugi iz bližnjih krajev. Sprejemajo se ob enem tudi novi člani. ODBOR.

Zahvala. Odbor narodne čitalnice v Dekanih izreka tem potom najprisknejšo zahvalo na blagohotnem sodelovanju na veliki veselici dne 9. t. m. v prvej vrsti vrlemu tamburaškemu zboru iz Škednja, posebno pa njegovemu neutrudljivemu voditelju g. Dragotinu Godina; dragim gg. igralkam in igralcem z dr. Škerjancem na čelu; slavnim pevskim zborom iz Dekanov, Črnikala, Tinjana in sv. Antona, kakor tudi dražestni gospici Antoniji Obad, znani deklamovalki iz Dekanov. Vsem imenovanim kliče podpisani prisrčni „Na zdar!“ i „Bog plati!“

Odbor nár. čitalnice v Dekanih
J. K. predsednik.

Zanimivi statistički podatki iz vojaštva. C. kr. tehniški vojaški odbor je sestavil in obelodanil statistiko o zdravstvenem stanju vojakov v stalni

c. in kr. vojski. Ta statistika nima nikakoršnih podatkov o številu novincev, jednoletnikov, o premeščevanju in povišanju itd., ker je odbor sodil, da ni treba govoriti javnosti o številu vojakov v vojski, kadar se hoče ozirati na zdravstveno stanje.

Umrljivost v vojski sploh pada poslednja leta. Lani je bila povprečno le 3.67‰. Splošno število boleznij je padlo od lani za 42.8‰. Kakor najbolj zdrava posadka (garnizija) se je pokazalo mesto Brandeis na Labi, kakor najbolj nezdrava pa Pulj.

Naravni odpadek iz dejanske vojaške službe je bil lani 19.797 mōž, to je 67‰, števila vse stalne vojske. Razdeliti se ima pa tako-le: umrlo je 1193 mōž, to je 4‰; vsled neozdravljive nesposobnosti odpuščenih 8.271, t. j. 29‰; zaradi začasne nesposobnosti odpuščenih 9.833 mōž, t. j. 33‰.

Žalostno poglavje je eno, ki govori o samopoškodovanju vojakov. Lani je bilo 21.000 takih slučajev, med temi 49 smrtnim izidom. Največe število takih samopoškodovalcev je bilo med posadko v Gradcu, najmanj v Zagrebu. Največi odstotek takih slučajev daje železniški in brzojavni polk, najmanj bosenski polki.

Vsled mraza je obolelo 785 vojakov; od teh sta dva zmrznila. Veseljem je povdariti, da je izdatno padlo število samomorov kakor tudi število samopoškodovanj.

Vsled ponesrečenja je umrlo 79 vojakov in sicer se jih je 44 vtopilo, 11 padlo z višav, 6 jih je dobilo brco od kōnj, 2 sta padla v jahalnici iz sedla itd.

Število umobolnih pa je, žal, naraslo. Lani jih je bilo 262, prejšnje leto le 246.

Fizično stanje narodov se slabi. Dokaz temu je dejstvo, da se je moralo izmed 4265 jednoletnikov odpustiti 350 zaradi nesposobnosti za vojaško službo. Izmed novincev se jih je moralo odpustiti 60‰, v tem ko se jih je prejšnja leta odpuščalo po največ 57‰. To rastoče slabljenje telesne sile mladine je pojav stalnega propadanja človeškega rodu....

Velik srbski dobrotnik. Baron Miloš Bajič je daroval 100.000 glđ. iz svojega imetja za zidanje zgradbe srbskega velikega gimnazija v Novem Sadu. Ta srbski bogataš je vnuk kn-za Miloša in jeden naslednikov njegovega imetja. Tudi v Banatu ima velika posestva.

Darila romunske kraljevske dvojice. Iz Opaticje pišejo 11. t. m.: Romunska kraljevska dvojica je odpotovala od tu. Ostavila je „prijeten“ spomin poštnemu osebju. Kralj Karol, priznavši točnost uprave tukajšnje pošte, je podelil poštnemu upravitelju, pl. Cheneviéru, viteški križec romunske krone; poštnemu blagajniku Hrončiču je podaril masiven, zlat prstan z monogramom v briljantih in telegrafstinji, gđčini. Perčičevi, zlato vratno zapone.

Obožavane grlice in slavčki slovenski! Pred par leti izdal sem knjigo: „Slovensko petje v preteklih dobah“, o kateri je bila ocena v slovenskih listih najugodnejša. Omenim samo, da ji je „Slov. Narod“ v oceno posvetil poseben „Podlistek“, da je „Slov. Svet“ pisal o nji: „V tej knjigi podal nam je pisatelj lep kos kulturne zgodovine slovenske“, in da se je slovenski skladatelj, gosp. Leop. Belar, da ne omenjam drugih priznalnih pisem, izrazil: „Ne poznam naroda, ki bi se v tej stroki mogel ponašati z enako knjigo“. — Knjigo, obsegajočo 171 strani, krasijo slike slovenskih skladateljev. Prvotna cena ji je bila 80 nvč. Da bi se mi tem preje povrnili znatni stroški in da bi mi bilo mogoče obelodaniti drugo knjigo, v kateri nadaljujem z živetopisi slov. skladateljev, znižal sem ceno na 50 novč. Župnik Jemeršič pravi: „Slovenca je v žalosti in v veselju sladko okrepilo — njegova pesem“, a meni bilo bi v okrepilo, ako bi mogel doseči ravnokar navedeni namen. P. n. pevci tržaških in okoličanskih pevskih društev in sploh vsak, kedor se za to zanima, dobe knjigo v „Delalskem podpornem društvu“, Molino picc., št. 1. Vnanjim naročnikom pa postrežem jaz.

F. Rakuša, nadučitelj v Trstu.

Testament policijskega komisarja, kakoršnih je malo! Te dni je umrl v Pragi upokojeni policijski komisar Friderik Schnell. Glasom oporoke je ostavil ves svoj imetek (okolu 250.000 gold.) češki šolski družbi v Pragi!

Zima v maju. Mraz je zavladal menda po vsej centralni Evropi. Od povsodi prihajajo pro-

čila, da sneži. Razume se, da je pa zima v maju napravila ogromno škodo na pomladnji setvi. Po Ogerskem je sneg napravil veliko škodo na sadnem drevju. Celo po južni Franciji je snežilo. Pa je bila tudi letošnja zima tako sumljivo mila, da se je bilo bati, da zima mora v maju popolniti, kar je zamudila, ko je imela pravico razsajati.

Odber „Slovenske Čitalnice“ naznanja p. t. gg. članom da se je društveni izlet v Sežano prenesel radi nestalnega vremena na nedeljo dne 23. maja t. l.

Za ubogo Ano Česnik (Via Flume 264) smo preli:

Nabergoj Ivan je doposlal . . . 2 glđ. — kr.
 Rovtar — „ 50 „
 O. O. — „ 50 „
 J. S. 2 „ — „
 K. K. — „ 50 „
 Skupaj 5 glđ. 50 kr.

„Pobratimi“ Madjari in — Turki. Oficijozna „Budapester Korrespondenz“ je objavila ta-le o klic: „Turški, bratski nam narod (!) in njega slavni sultani so dali nam Madjarom toliko dokazov svoje simpatije in ljubezni, da je sedaj, ko morajo vsled svojih hrabrih bojev skrbeti za mnogostevilne ranjene in osiročene družine padlih, naša viteška dolžnost, dokazati svoja hvaležna prijateljska čutila tudi v obliki bogatih darov za ranjene. Sledimo torej vzgledu drugih narodov in darujmo v prid turškim ranjencem . . .“ Med te „slavne“ sultane pripada pač tudi oni sultan, ki je še-le pred par meseci dal poklati in posekati okolu 300.000 kristijanov? Kaj ne, pobratimi Madjari?! In pa dokazov „ljubezni“ in „simpatije“ Turkov za madjarstvo bi se moglo najti bržkone tudi na bojnem polju pri Szigetju in Mohaču? Je-li tako? No, pa to je — dolgočasna zgodovinska stvar, pripadajoča prošlosti! Je-li?

Javno dobrotvorstvo v Parizu. Neimenovana dobrotnica (bržkone vdova Lebaudy) je stavila odboru ponesrečenega bazarja dar 1 milijon frankov na razpoložanje. Časopis „Figaro“ se je obrnil krasnim člankom do javne dobrosrčnosti in v svojem V. izkazu kaže že nabranih (v 3 dneh!) 920.000 frankov! Od teh jih je 60.000 določenih v nagrado onim osebam, ki so povodom strašne katastrofe rešile življenje raznim osebam. Rešilce je tudi vlada nagradila z denarjem, ali pa z srebrnimi in zlatimi kolajnam. Vlada bode tudi skrbelo za sirote nepremožnih žrtev.

Bogata beračica. Na Dunaju, v V. okraju, je te dni komisija otvorila stanovanje neke beračice, ki se par dni ni pokazala iz svoje kamrice. Ulo-mivši vrata podstrešne sobice našli so strašno umazano luknjo namesto izbe, napolnjeno smrdečimi cunjami. O pohištvu niti sledu. Na kupu smetja in cunj je ležala lastnica tega „stanovanja“, 67letna samica Roza Dietz, pl. (!) Weidenbeg. Ker je imela hudo mrzlico, odredila je komisija, da jo je prenesti v bolnišnico. Potem so hoteli nekoliko izkidati smrad. In giej! Med cunjami se je našlo za preko 20.000 glđ. pristnih cekinov in vrednostnih papirjev! Ta zaklad je vzela policija v pohrano. Skopa „beračica“ pa je rajše stradala, nego da je uživala mirno svoj imetek. Čudna duša!

Proglšenje dveh novih svetnikov. Kakor smo že sporočili, bodo dne 27. t. m. v Rimu v Vatikanu velikanske slovesnosti; sv. Oče Lev XIII. proglasi v ogromni baziliki sv. Petra dva nova svetnika in sicer doslej blaženega Petra Fourierja in blaženega Antona-Marijo Zaccaria. Velikanska bazilika je sedaj podobna neizmerni delavnici, kajti po vseh kotih in koncih podstavlja na tisoče delavcev nove tribune in cela krdela tapetarjev brižao in ukusno zakrivajo gole zgradbe. Načrte za okrasbo in razsvetljava so napravili najboljši arhitekti.

Običajna, sijajna razsvetljava bazilike bode povišana o teh slavnostih, kajti pod oboke pride obešenih na tisoče sveč in svetiljk. Samo za glavne svetiljke bode treba 35 kilometrov tapetane vrvi, osobje pa, ki ima užgati in ugasniti te začasne svetiljke, stalo bode 3500 lir. Kajti treba par sto delavcev, ki, viseči v vrtoglavi visokosti, morajo v par trenutkih prižgati okolu 30.000 lučij. Zato je umevno, da morajo biti jako dobro plačani!

Narodno-gospodarske stvari.

Kako naj se brani proti peronospori.

Dvogovor me učiteljem in vinogradnikom.

Spisal I. S. Fojačev.

(Dolge.)

Škropilnica.

Učitelj. Še nekaj bi bil skoraj pozabil in sicer radi škropilnic, kajti od kakovosti teh so odvisni, prvič veči ali manjši troški za škropljenje, in drugič popolnost dela samega.

Vinogradnik. Oh, da, da, tudi jaz bi bil skoro pozabil, akoprav sem se namenil poprašati vas tudi o tem, kajti znam, da je bilo mnogo mojih prijateljev nezadovoljnih z škropilnicami.

Učitelj. Da, škropilnic imamo raznovrstnih, ali le malo jih je, da bi ne imele pogreškov. V ostalem da vam rečem v par besedah — škropilnice morajo biti dobro izdelane, močne in ne pretežke — lahkorčne. Dati se morajo lahko razdreti in zopet sestaviti — v slučaju, da bi bilo treba kaj popraviti, — dalje morajo biti iz take kovine, katere ne razjeda tako lahko vitriol, n. pr. železo, cink. Posebno je treba pa paziti na to, da pada škropljena vitrijlova razstopina kakor naj-fineje kapljice dežja v gostem, torej, najfinejšem curku na perje in druge dele trte.

Ponovitev.

Učitelj. Kakor vam je znano, razširila se je peronospora zadnja leta na razne kraje in napravila je ogromno veliko škodo. Uničujemo jo — ne nehajmo bojevati se proti temu sovražniku predobre vinke kapljice. Da jo uničimo pa, ne smemo čakati, da se nam ona pokaže, kajti po tem bi ona bila nepremagljiva in nelečljiva. Proti tej boleti, proti tej pijavki nimamo drugega nego preventivno sredstvo, to je preprečiti moramo, da se ne ukorenini v zelene dele trte in sicer s tem, da škropimo z vitrijolum, ki ima to lastnost, da napravi na perju in drugih zelenih delih trte tenko bakreno skorjico, skozi katero ne more pre-klijati seme peronospore.

Vinogradnik. Kako se moramo ravnati pri škropljenju — moramo-li škropiti gornji ali dolnji del peresa? Med nami vinogradniki so različna menenja o tem. Meni se zdi, da nimajo oni prav, ki trdijo, da je treba škropiti na gornji del, nego moralo bi se na spodnji del, kajti tu se pokaže najpopred ona plesnoba.

Učitelj. Vaše menenje je povsem krivo in ni pravo. Seme peronospore, raznašano po vetrovih, pada na gornji del peresa in tu moramo torej škropiti, da se napravi ona tanjša skorjica vitrijola, skozi katero ne more prodreti seme peronospore. Svetujem vam torej, da ne škropite tako, da bi podala tekočina proti perju, ampak tako, da bode padala kakor dež, na perje; škropili bodete torej v zrak nad perje — seveda morate paziti pri tem, da dobro poškopite tudi grozde in mladice.

Vinogradnik. Ob kateri uri se lahko žveplja in škropi?

Učitelj. Kedaj treba žvepljati, to sem vam že rekel — zjutraj zgodaj, dokler je še perje mokro, in zvečer, ko je že slana padla, ali po dežju, ko sledi lepo vreme.

Škropljenje se vrši lahko ves dan, ako je oblačno. Ako je nebo jasno, svetujem vam, da opustite n. pr. opoludne ob najhujši vročini; posebno, ako škropite koj po cvetenju.

Ako se vam pa zdi, da se muči za škropljenje, uporabite tudi ta čas; povem vam lahko iz skušnje, da sem dal škropiti jako veliki kompleks in sicer ob najvročem dnevu in ob najbolj vročih urah v južni Italiji, a tu nisem opazil nikake škode.

Vinogradnik. Prosim vas, kateri čas je najnevarniši za trte in kedaj moramo biti najbolj oprezni?

Učitelj. Tu imamo dva trenutka, namreč med cvetenjem in ko počme grozdje dozorevati. Pamтите dobro, da peronospora lahko uči med cvetom v samo jednom dnevu ves zarod, ali tudi med dozorevanjem nam lahko napravi veliko škodo. Omenjal sem vam že in mislim, da smo s tem na čistem, da škropljenje ne škodi in da ni zastrupljivo in da ni res, da je treba pobrati, požeti vse zelenje, ki raste okolu trt, itd. predno se škropi. I kaj to, ako bi tudi škodilo, ako bi tudi morali zgubiti par glav salate ali zelja, ako pa s tem rešimo ves pridelek na vinu. (Zvršetak pride)

Najnovejšje vesti.

Atene 14. Začelo je obleganje Nikopolisa in Prevese. Grški vojniki so stopili na kopno ob ustju reke Luros pod ognjem baterij Nikopolisa in so se pomaknili naprej do Nikopolisa. Zajedno je zapadna eskadra napadla Preveso. Brigada Golino-pulo je zasela Kalikiado in je prodrla dalje, da poruši železni most čez reko Luros in da tako onemogoči odpor iz Prevese. Brigada Bairactiris se je spopadla pri Imaretu. Turki so se umaknili. Od Grkov je bilo ranjenih 5 častnikov in 27 vojakov.

Atene 14. V zalivu Volo je Grška proglasila blokado. Turški poveljnik v Volo pozivlja prebivalce, naj se vrnejo.

Vlada naroča mnogo konj in streljiva. Bivši ministerski predsednik Delyannis je grajal v nekem pogovoru, da so Grki ostavili Kreto brez nadomestila. Rekel je tudi, da Grška ne privoli nikdar v plačilo kake vojne odškodnine.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta)

katere so bile odlikovane s Najvišjim priznanjem Nj. c. in k Vis. prejasne gospe prestolonaslednice-udove nadvojvodinje **Stefanije** Stoklenica velja 20 kr.

Trgovinske brsojavke in v vesti.

Budimpešta. Pšenica najesen 7.02 7.04 Pšenica za maj-juni 1897 7.44 do 7.45 Oves za jesen 5.27—5.30. — Rž za spomlad — — — — — Kozuza za maj-juni 1897. 3.46/3.47 Pšenica nova od 1. 7.90 7.95 od 7.90 kilo. 7.95 8.— od 8.05 8.10, od 8.1. 8.10 8.15, od 8.2. 8.15, od 8.3. 8.20, od 8.4. 8.25

Pšenica: Ponudbe živ. povpraševanje dobro. Prodalo se je 35000 met, st., trgstalen, cena 2 1/2 nč. dražje Vreme: dež. Traga. Nominirani stiskor for. 11.65 do — —. Novi po f. 11.67 zopet mirno.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trstu s carino vred odpošiljatev precej f. 30.50 31.— Goncarka 32.75—33.— Čevrnje 33.50—33.75 V glava sodih 36.—

Hayro. Kava Santos good average za maj 49.25 za september 50.25 mirno.

Hamburg. Santos good average za maj 39.75, za september 41.25, za december 42.— za marec 42.50. mirno.

Dnevnice za borzno 14. maja 1897.		
	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	101.90	101.90
„ „ v srebru	101.90	101.90
Avstrijska renta v zlatu	122.70	122.70
„ „ v bronu	101.—	101.20
Kreditno škatlo	362.75	363.—
London 10 Let.	119.60	119.60
Napoleon	9.52 1/2	9.52 1/2
20 mark	11.73	11.73
100 italj. li.	45.35	45.30

Zahvala.

V imenu bralnega društva „Narodni Dom“ izrekam cenjenim gospicam pevkam, kakor tudi gospodom pevcem in sploh vsem onim, ki so nam pomagali bodisi v petju, bodisi v igri ali deklamaciji ob priliki naše prve veselice, najsrčnejšo zahvalo. Ne najdem primerne zahvale, da bi se Vam zahvalil dostojno za Vaš trud, za Vašo požrtvovalnost. Kakor pravi rodoljubi gotovo ne pričakujete naše zahvale, ker Vam zadošča zavest, da ste storili to za narod.

Ob jednom zahvaljujem se tudi vsem onim, ki so nas počastili s svojim prihodom in v prejšnji vrsti velja to pevkemu društvu „Nabrežina“, tržaškemu rodoljubom in komenskeji inteligenciji. Upaje, da nas tudi v prihodnje ne pozabite, zahvaljujem se Vam najtopleje.

Predsednik društva „Narodni dom“.

Borzni trg št. 14
 Sedanja razstava:

NOVOST!
 Karneval v Rimu v letu 1897.
 Mark Avrelj, voz Romn. voz Venere z angelj m ljubezni itd.

Ustopnina 20 novč. otroci 10 novč.

Cassa di Risparmio Triestina

(Tržaška hranilnica)

Sprejemlje denarne ulege v bankovcih od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razun praznikov, in to od 9—12. ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10—12. ure opoludne. Obresti na knjižico 3%.

Plačuje vsak dan od 9—12. ure opoludne. Zneske do 100 glđ. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in zneske preko 1000 glđ. pa 5 dni.

Eskomtjuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%

Posujuje na drž. papirje avstro-ogerske do 1000 glđ po 4%
 Višje zneske od 1000 do 5000 glđ po 5 1/2%

Daje denar proti vključenju na posesti v Trstu. Obresti po dogovoru. 2—24

Trst, dne 5. maja 1894.